

VII. Fra Uggelhusene til Randers fiftes bethdeligt med Baad, Ruser, Toggergarn, Drivgarn, Nalekurve og Nalejern, saa og ved Tatten (en fordærvelig Fisteaaede, som kun fanger de smaa Fiske (de smaa Nal), idet de store ved Opstrækningen falde af). Baadfisteriet drives særlig fra Uggelhusene til „Vingaarden“ og ved „Ladestedet“ samt „Overløbet“, paa hvilke to Steder Fisteriet er meget heldigt. Paa dette Stykke drives et bethdeligt Fisteri efter Nal ved Naleruser, anbragte i Ranten af Sejlløbet. Forinden „Bredningen“ ved Tjærby, tæt ved Ladestedet og i Tjærby Bredning, særlig det gamle Sejlløb, er der god Fangst af Ørred og Helt. Paa hele Fjordstrækningen fra II til VII fiftes foruden de særlig fremhævede Arter ogsaa Abborrer, Skaller, Nalehaser, Torst og Gedder. Efter at Gedden, Abborren og Skallen have leget i det første Vand i April og Maj Maaneder, søge disse ud i det salte Vand til hen i August Maaned, hvorpaa de igen trække ind paa Ferskvand. Naar de saaledes trække ud til Havet, blive de fangede i store Mængder, men da de i denne Tid ikke due, blive de solgte for Spotpris eller brugte til Svinesøde, hvorfor Fangsten af dem paa denne Tid burde forbydes.)

VIII. Fra Randers til Friensvold Fiskegaard og videre bruges der Baad, Drivgarn og 4-, 5-, 6-masset Grimegarn (Toggergarn). Fisteriet her drives væsentligst fra Randers, ogsaa fra Romalt og Uggelhusene. Her vilde kunne drives et meget bethdeligt Fisteri i den Tid, Ørred, Helt og Gedder søge op i Laen for at lege, og naar Spærringen ved Fiskegaarden ophørte, vilde dette Fisteri formentlig kunne drives helt op til Silkeborg.“

Af foranstaaende i Kommissionsbetænkningen af 25de September 1884 indeholdte Skildring af Fisteriet — Laksfisteriet undtaget, som jeg senere skal komme til tilligemed Kommissionens Dmtale af samme — paa hele Fjordens Udstrækning lige fra Udmundingen i Havet og indtil Friensvold Fiskegaard fremgaar, at, hvad der var at vente i et saadant Farvand, paa store Strækninger af samme, navnlig omtrent lige op til Randers, forekomme jævnsides baade Saltvands- og Ferskvandsfiske, saaledes Gedde, Aborre, Skalle, Flynder og Torst. Dette er omtrent det samme Forhold som i. Eks. i Sundene omkring Sydsjælland, hvor ligeledes de samme Fiskearter forekomme jævnsides i Brakvandet. Hvad angaar de laksartede Fiske (den egentlige Laks, Ørred og Helt), forlade disse, som bekendt, Havet og gaa op i Ferskvandet for at hngle, medens omvendt Nalen i samme Djiemed gaar fra Ferskvandet ud i Havet.

I hvor lang Udstrækning af Fjorden Vandet er brakt, er meget variabelt efter Omstændighederne. Naar stærke østlige Vinde sætter meget Vand fra Havet ind i Fjorden, kan Vandet i samme vise sig brakt næsten op til Randers. Omvendt kan Lavvande i Havet, tilmed i Forbindelse med stærke Regnstyl eller Tøbrud, bevirke, at Vandet viser sig først indtil et Stykke nedenfor Uggelhusene. Der kan saaledes, om end paa Strækningen ovenfor Randers Vandet sikkert altid er ferskt, ikke trækkes en bestemt Grænse mellem Fjordens Brakvand og Ferskvand lige saa lidt som mellem Gudenaen og Fjorden, der gaa umærkeligt over hinanden, idet sidstnævntes langstrakte flodlignende Konfiguration gør Forholdet meget forskelligt fra saadanne Tilfælde, hvor ellers en Na har en let paavijelig Udmunding i en Fjord eller Bugt.

Hidtil har Fjorden fra de ældste Tider, hvorom Efterretninger findes, og lige til Nutiden i retslig Henseende været betragtet som saadan i hele det gamle Fjordlejes Udstrækning lige op til Friensvold Fiskegaard, denne medindbefattet, og som Følge heraf har der for Fisteriet i dette Vandareal gældet den samme Regel som for Fisteriet i Landets øvrige Fjorde, nemlig at dette er frit for enhver dansk Underfaat, en Regel, der i sin Almindelighed maatte tidligere tydeligst var udtalt i Forordningen af 2den Januar 1740*) og er bibeholdt i § 1 af den ny Fisterilov af 5te April d. A.

Som bekendt har den Paastaand, som den ny Ejer af Friensvold Fiskegaard, eksam. juris Ostenfeldt, efter hans Erhvervelse af samme ved Skøde af 12te Marts 1879, har rejst paa Eneret for sig til Fisteriet i Sejldybet lige fra Fiskegaarden til Udbyghøj, givet Anledning til, at under en derom af ham mod de 3 Gaardmænd Niels Kjeldsen, Niels Pedersen og Peder Verche anlagt Retsfag er en Række ældre Dokumenter blevne fremdragne, i hvilke det nævnte Vandareal betegnes som Fjord. Som Eksempler herpaa, der lettelig kunne forøges med flere, skal her nævnes følgende. Saaledes taler Kongen i Intimationen af det aabne Mandat af 8de Marts 1664, „omb alle de Laksgaarders og

*) Findes ikke i Schous Udtag af Forordningen, men er efter den officielle Kvartudgave aftrykt i Rigsdags-tidenden for 1883—84, Tilleg B., Sp. 1418.